

CÔNG BỐ BẢN ĐỒ HOÀN CHỈNH BIẾN THỂ GENE CỦA CÂY LÚA

Một nhóm nghiên cứu của Trung Quốc và Nhật Bản vừa công bố một bản đồ hoàn chỉnh về các biến thể gene của cây lúa, nguồn cung cấp lương thực cho một nửa dân cư trên hành tinh.

Nghiên cứu cho thấy giống lúa chủ yếu hiện nay có nguồn gốc từ vùng châu thổ hai tỉnh Quảng Đông và Quảng Tây của Trung Quốc.

Nghiên cứu trên, được công bố trên tạp chí khoa học Nature ngày 3/10, là kết quả của quá trình phân tích tỉ mỉ mã di truyền ADN của hơn 1.000 giống lúa (bao gồm hai tiểu nhóm indica và japonica) và gần 500 giống lúa hoang (thuộc nhóm *Oryza rufipogon*), tổ tiên của các giống lúa đang trồng hiện nay.

Theo các nghiên cứu, đại đa số cây lúa được trồng hiện nay thuộc giống *Oryza sativa* L., được gọi chung là "lúa châu Á". Giống này được phân thành hai tiểu nhóm là indica và japonica.

Lúa thuộc tiểu nhóm japonica có hạt ngắn và dính (tức lúa nếp), trong khi tiểu nhóm indica có hạt dài và không dính (tức lúa tẻ).

Một điểm được các nhà nghiên cứu trong nhóm trên cùng nhất trí là giống lúa được trồng hiện nay có nguồn gốc từ giống lúa hoang *Oryza rufipogon*, cách đây hàng nghìn năm.

Tuy nhiên, nguồn gốc và quá trình thuần hóa giống lúa này vẫn còn là chủ đề tranh luận.

Về nguồn gốc của tiểu nhóm *Oryza sativa japonica*, tức là giống lúa ra đời đầu tiên, các nghiên cứu đã chỉ ra rằng giống lúa này được thuần hóa từ các cây lúa hoang ở miền Nam Trung Quốc, khu vực trung tâm đồng bằng sông Châu Giang, thuộc hai tỉnh Quảng Đông và Quảng Tây ngày nay.

Tiếp đó, giống lúa thuộc tiểu nhóm japonica được lai với các loài lúa hoang tại miền Nam châu Á và Đông Nam Á để tạo thành các loại lúa thuộc tiểu nhóm indica.

Hiện tại, trên thế giới có khoảng 155 triệu hecta trồng lúa, sản xuất ra 720 triệu tấn lúa/năm, trong 90% là ở châu Á.

Theo một số dự đoán, để bảo đảm an ninh lương thực đối với một phần quan trọng của cư dân toàn cầu, sản lượng lúa phải tăng gấp đôi vào khoảng năm 2030 và cần phải phát triển các giống lúa có sản lượng cao hơn.

Ngoài hai tiểu nhóm giống lúa lớn kể trên, tại châu Phi còn một giống lúa với số lượng ít, có tên khoa học là *Oryza glaberrima*, thường được gọi là "lúa châu Phi".